

RÖNESANS'IN YAYILIŞI ve *ALBRECHT DÜRER*

Jan Wallot ve Christian Sixdeniers
Eski Kaçılırlara binası ('Le Greffe'),
Bruges, 1535-1537

Kuzey Rönesansı Binası

Almanya, XVI. yüzyıl başları

Rönesans dönemine girişle toplum, kilisenin skolastik düşünce yapısından kurtuldu.

Rönesans akımının etkisiyle pozitif bilimler önem kazandı ve hümanizm gibi akımlar insan yaşamını açıklamada metod olarak kullanılmaya başlandı. Rönesans yaşamın her alanına yayıldığı gibi, zamanla sanatı da etkisi altına aldı.

Bu dönemde, İtalyan ustalarının büyük başarıları ve buluşları, kendi ülkelerinde olduğu gibi bütün dünyada yankı uyandırdı. O güne kadar sanatta alışla gelmiş Gotik tarzı, güneyn başyapıtlarıyla karşılaşan o zamanın insanlarına, kendi sanatlarının kaba ve eski moda olduğu izlenimini yaşattı. Onlar İtalyan ustalarının açıkça belirgin üç başarısına ulaşmak istiyorlardı. Bunlardan biri bilimsel perspektifin keşfedilmesi; ikincisi de, edinilmesi gereken anatomi bilgisiydi ki, bu bilgiyle güzel bir insan vücudunun kusursuz bir şekilde gösterilmesi gerekiyordu; üçüncüsü, o dönemde güzel ve değerli olarak kabul edilen her yapıtta yer alan klasik mimari bilgisiydi.

Gotik sistemiyle yeniden ortaya çıkan antik mimari biçimleri arasında amaç ve çağrıştırdıkları sanat özlere bakımından büyük bir fark vardı. Mimarideki bu yeni akımların diğer ülkelere yayılması uzun zaman aldı. Bu farklı mimarinin benimsenmesi, İtalya'yı ziyaret etmiş, çağın gerektirdiklerine ayak uydurmak isteyen prenslerin ve soyluların ısrarlarıyla oldu. Gotik tarzda mimarilerde, İtalyan sanattan etkilenerek değişikliklere gidildi, dekoratif motiflerle eklemeler yapıldı. Eklemelerle, alışlagelmiş sanat anlayışıyla yeni sanat anlayışı sentezlendi.

Albrecht Dürer
Kendi Portresi

Albrecht Dürer
Aziz Mikail'in Ejderle Savaşı, 1498

Tahta Baskı, 39.2 cm x 28.3 cm

Albrecht Dürer
Çimen Demetleri, 1503

**Kağıt üstüne suluboya,
mürekkep ve kalem, 40.3 cm x 31.1 cm;
Albertina, Viyana**

Albrecht Dürer
İsa'nın Doğuşu, 1504

Oyma resim (gravür),
18.5 cm x 12 cm

Heykeltçiler ve ressamların yeni sanata yaklaşımları oldukça farklıydı. Önlerine çıkan bir İtalyan oymasındaki figürü ya da motifi almak yerine, sanatın bu yeni ilkelere tam olarak kavrayıp ve bunları kullanarak kullanmayacakları ikilemini yaşamayı tercih ettiler.

Bu ikilemin izlerini Albrecht Dürer'in (1471-1528) yapıtlarında açıkça görebiliriz. Yeni ilkeleri sanatın geleceğinin ve ilerlemesinin temeli olacağına inanmış bir sa-

natçıydı. İlk önemli yapıtlarından biri, Kutsal Kitabın Yeni Ahit'inin son kitabını süslemek için yaptığı bir dizi büyük tahta baskıdır.

Ortaçağın sonlarına doğru Almanya'da hüküm süren kilise baskısına karşı alınan tavır ve tepkilerin sonucunda Martin Luther'in gerçekleştirdiği Reform akımı, kuşkusuz Dürer'in yapıtlarına da yansdı. Dürer yaşananları sanatıyla betimledi, birçok eser meydana getirdi.

Albrecht Dürer,
Eller

Büyük katedrallerin giriş bölümlerinin yaratıcıları olan Gotik sanatçılarından bir varisi olan Dürer, eserlerindeki güçlü düşsel anlatımının yanı sıra, doğayı kopya eden çalışmalar yapmıştır. Çalışmaları, doğayı mükemmel bir şekilde kopya ettiğini gösterir. Dürer'in "Tavşan" adlı yapıtı büyük ün kazanmıştır. Bu ve diğer birçok yapıtında Dürer, esinlendiği şeylerin gerçekliğini karşı tarafa hissettirebilmek adına inandırıcı bir üslup benimsemiştir. Sanatçının eserleri büyük bir sabrın ürünü niteliğindedir.

Onu yaşamı boyunca meşgul edecek çalışmalarından birisi de "Adem ve Havva" oyması oldu. Dürer güzellik ve uyumun ahengini bu oyma resminde harmanladı. Estetiğe ait tüm detaylar bu eserde biçimlendirildi.

Büyüklük ve sanatsal güç bakımından Dürer o döneme damgasını vurmuştur. Günümüze kadar uzanan yapıtları, sanatsal zevkinin büyüklüğünün ve inceliğinin şaşırtıcı bir yansımasıdır. Eserlerindeki estetiğin uyumu adeta büyümlü bir doku-nuşun, hayat bulmasıdır.

Kaynak:

E. H. Gombrich'in Sanat Öyküsü kitabı kaynak olarak kullanılmıştır.